

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:
Főter, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyosón.
Bérmintelen leveleket csak ismert kézzel fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főter, a törvényszék melletti Neumann-háznak utczára nyíló helyiségében.

Hirdetések díjazásáról szerint.
Egyes száma 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni száma 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben hazhoz fordva:
Egész évre 12 frt.
Fél évre 6 frt.
Negyed évre 3 frt.
Egy óra 1 frt.

Videkre postán küldve:
Egész évre 14 frt. — kr.
Fél évre 7 frt. — kr.
Negyed évre 3 frt. 50 kr.
Egy óra 1 frt. 20 kr.
Hirdetések helyben fizetendők.

A legloyalisabb hatalmasság.

Arad, július 7.

Szent-pétervári félhivatalos hír állítja, tehát el kell hinnünk, hogy ő az Oroszország.

Az a nagyhangú enuntiatio, melyet lapunk tegnapi számában mi is közöltünk a pétervári körök véleményét illetőleg, s mely úgy hangzik, mintha egy ukáz volna az európai kabinetek számára, a fenhéjazás legmerészebb alakjában igyekszik tudni adni mindenkinek, akiket illet, hogy Oroszország nincsen abban a helyzetben, hogy tovább tartsa a Sándor bulgár fejedelem sértő támadásait, melyeket az egész Európa által szentesített határozatok ellen intéz.

Az ember első tekintetere, hajlandó a félhivatalos nyilatkozatot egy határozatos fogalmazványnak tekinteni, mely csupán addig és annyit ér érőt, míg elolvassa valaki, aztán betű marad.

Az ember hajlandó arra, hogy pusztán hangulatsínalásnak qualificalja e tendenciába fuladó sorokat, melyek hol erőlyesnek, hol erőlyesnek akarnak láttatni, aszerint, aminő mértékben gyengébb oldalához érnek annak az ütött-tépett taticának, mely az európai cabinetek előtt olyan kudarcot vallott a legutóbbi orosz diplomatiai actióban.

Es az a benyomás, mi első tekintetere kél az emberben, nem csökken félreismerhetlenségében és nem emelkedik komolyságában.

Sándor csár hiába hivatkozik igéreteire s adott szavára, hiába emlegeti Skiernieviczet és Kremsiert, mert ha az igérethez és az adott szóhoz való ragaszkodás sugallta volna a félhivatalos publicatiót, éppen akkor nem lett volna szabad azt a csár egy újabb ukázának követni, mely Batum feketetengeri kikötőt megfosztja szabad kikötői jellegétől.

Batumnak a szabad kikötői jellegét a berlini szerződés biztosította.

Bulgária unióját pedig a hatalmak együttes beleegyezése engedte valósnulni.

Ha tehát a csár olyan nagyon ragaszkodik az adott szóhoz, a közös megégyezéshez, akkor ne tegyen a szélye szerint kivételt. Vagy respectál minden kötelezettséget, vagy eljartsa jogát arra nézve, hogy iniciativáját bármelyik cabinet is komolyan számba vegye.

Hogy az orosz politika Törökország feldarabolását látja Bulgáriának

tökéletes uniójában, ez a feljajdulás bizonyos foku comicumot rejt magában ma, mikor annyira nyílt titok, hogy Oroszország volt mindig az a gent-provocateur a keleti zavarok teremtésében és éppen Oroszország járt mindig elől a legkisebb zavar támadtakor abban a törekvésben, hogy új államok alakuljanak a Balkán-félszigeten.

Persze az orosz fificának mindig az volt a jelszava, hogy »a keresztény népeket szabadjára fel a Keleten.« De hát az most az orosz czélatok fatuma lett, hogy addig hivatogata Európát keresztény népek felszabadítására, a míg egyszer csakugyan megtörtént a Bulgária felszabadulása és egyesülése.

Es most, midőn ez megtörtént, midőn az egyesült Bulgária egy becsavagyó fiatal fejedelem alatt valóban független né vált, akkor kiderül, hogy Oroszország addig szereti a keresztény népek felszabadítását a portu uralma alól, a míg közvetve a saját vazallusaivá teheti őket.

Természetesen ezt nehéz nyíltan bevallani. Támad tehát egy félhivatalos publicatio. Ebben a csár felcsap a berlini congressus határozatainak ellenőrdőjévé. Kijelenti magát a legloyalisabb hatalmasságnak. Konstantinápolyi ügyökével pressiót gyakoroltat a portára, a miért tūri, hogy Bulgária békében független legyen. Es a mikor Európa ezt csodálatosnak, következetlenné látja, akkor Szent-Pétervárot kijelentik, hogy a csár ezt »nem tūri.«

Ezt mindenesetre teheti a csár, csak azt ne várja, hogy a félhivatalos fogalmazványt comediánál egyébné tekintés, mert — a fentebbiek után — annak leghatásosabb helyei is csak úgy tűnnek fel, mint a nevető arcz — a síró masque alatt.

(H.)

Az új közigazgatási törvények. A törvényhatóságokról, községekről, s a közigazgatási tisztviselők elleni fegyelmi eljárásról szóló törvények őfelsége által márszentesítetttek. És a törvényhatóságokról szóló törvény mint 1886. évi XXI-dik, a községekről szóló, mint 1886. évi XXII-ik, végül a fegyelmi törvény, mint 1886. évi XXIII-ik törvények f. Julushó 8-án jelennek meg a törvénytárban. Egyidejűleg bocsátatnak ki a megyékhez a végrehajtási rendeletek is. A községi és

fegyelmi törvények. a törvénytárban közzététel után 15 nappal, azaz Julius 23-án lépnek életbe. A törvényhatóságokról szóló törvény végrehajtásának idejét, a belügyminiszeri elörehajlási rendelet határozza meg.

A községi viszony. Magyarország és Ausztria községi viszonyaira vonatkozólag az osztrák legtöbb itélőszék a következő elvi határozatot hozta közelebből:

Egy osztrák és egy magyar bankház közt folyó pörben az osztrák kereskedelmi törvények azt kívánta, hogy az alperes részére egy ugynevezett »külföldi ügydönök« rendeltesék ki, aki az alperest képviselje és jogait érvényesítse mindaddig, a míg az illető más ügyvédet meg nem nevez. E végzés ellen, mely abból a községi felfogásból indult ki, hogy Magyarország az osztrák birodalmi tanácsban képviselt országokkal szemben külföldnek tekintetik, a felperes felebezzet az »Ober Landesgericht«-hez, mely helyt adott a felebezzésnek, indokolva ezt azzal, hogy miután Magyarország az osztrák-magyar birodalom kiegészítő részét képezi, Ausztriával szemben nem tekinthető külföldnek, annál kevésbé, mert Magyarország éppen az osztrák tartományokba szülő bírósági kézbesítések tekintetében egész más eljárást követ, mint a külfölddel szemben. A legfőbb itélőszék azonban ezt a végzést föloldotta s kijelenté, hogy a fentfoglalt esetben külföldi ügydönök rendelendő ki, mert az osztrák perrendtartás eskis a birodalmi gyűlésben jelenleg képviselt királyságokra és tartományokra nézve bir érvényesít s így az 511. §. Magyarországra alkalmazást nem nyerhet a mint ez a cikkben használt kifejezésből »az örökös tartományokon kívül« helyett »Ausztria császárságon kívül« világosan kitűnik. De az 1867. decz. 21-iki törvény alapján is Magyarország törvénykezési szempontból is külföldnek tekinthető, mert az Ausztriában érvényes e tárgy törvények ott érvényvel egyáltalában nem bírnak. Azonkívül megfontolandó, hogy a külföldi ügydönökök intézményének az a célja: hogy az oly helyen lakó felekre nézve, a hol az osztrák perrendtartás érvényvel nem bir, mindaddig jogi védelem nyujtasék, míg az illetők maguk ügyvédet választatnak.

Ezen elvi kijelentésre a bécsi lapok megjegyzik, hogy lényegesen megnehezíti és megrágitja a Magyarországgal való jogi érintkezést s kivanatosnak tartják, hogy ezen egy formaszertit szerződéssel segítve legyen.

A cholera. A belügyminiszer újabb a következő körrendeletet bocsátotta ki: Pünne városban újabb időben cholera-szerű tünetekkel járó betegedési esetek gyakrabban fordultak elő, sőt legközelebb két egyénen az ázsiai cholera is constatálhatott. Noha a nevezett kórnak eddig csak egyes szórványos esetei merültek fel: s habár az ottani hatóság a cholera terjedésének megállítására czéljából megkivántató öv- és gyogyintézkedéseket megtette: mindazonáltal az országra háromoltató veszély elhárítása

Lajby bolyongott szomoruan egész nap. Az egész éjelt végigjárta egy korema szük kis szobájában. Mindig csak Katiczára, örökre eljátszott boldogságára és megsemmisült reményire gondolt. Reggel nem tudta megállani, hogy el ne menjen a sárga ház felé... talán kiderült már ártatlansága is... meg a holmija, harmonikája is ott maradt, pedig arra most szüksége van. Amint a sárga ház előtt elballagott, egyszerre csak hallja, hogy az öreg Sarkos utána kiált: — Lajby, édes Lajby... gyere be fiam, gyere kérek. Lajby arca sugárzott az örömtől. Amint belépett az öreg a nyakába borult s szóhoz se engedte jutni. — Ne haragudj fiam, eléggé haragszom én magamra... hogy gyanusítani tudalak — te derék, jó Lajby... de most itt maradsz nálam... hú társam maradsz. És avval letuszkolta a székére a rendes ablaka mellé. És a jó Lajby újra dolgozott. És egyre várta, hogy a szép Katicza bejojjon. De az csak nem akart jönni. Hanem az öreg aztán kirukkolt a dologgal. — Nem is jón az fiam... tekinetes asszony lesz belőle... odaadom Károlyhoz, nagyon szeretik egymást... De nini Lajby, mit csinálsz, hotá varrod a zsebet a gallér alá? — A szegény Lajby pedig bekötötte az újját, a melybe helyen behatolt a tü, a mikor meghallotta, hogy Katicza el van jyezve. Megsemmisült az egész ábrándvilág, mert elvették a királynevet. Mikor Katicza belépett s oda sietett hozzá, hogy az ő szelid, rezgő hangján megkérlelje, mikor így szól hozzá: — Kedves Dénes, mennyit szenvedtem miattam ártatlanul... meg fog nekem bocsátani? ki fog békülni velem? Mikor kis kezét vállára tette, szép szeméit hosszasan arczán nyugtatta, akkor szegény Lajby majdhogy oda nem borult lábái

végét szükségesnek tartom a törvényhatóság különös figyelmét a cholera közeli voltára irányozni, s ennél fogva felhívom a törvényhatóságot, hogy egy a fennálló általános cholera-szabályzatban, valamint az 1884-ik évi Junushó 20-dikán az akkori cholera-veszély alkalmából kibocsátott 33.511. számú körrendeletben foglalt hatósági övintézkedéseket a legnagyobb szigorral és pontosággal felelőség terhe alatt haladéktalanul minden irányban foganatosítsassa: az időközben elrendelt övintézkedések szabatos foganatosításának megtörténtéről magának azonnal szakkézelti közbejöttel meggyőződést szerezzen s általában mindazon intézkedéseket és övintézkedéseket, melyek a járványok megállítására mindenkor és mindenütt szükségesek, a legerélyesebben eszközöltetni s azok tüzetes keresztülvitelét hatályosan ellenőrizni szoros kötelességnek ismerje; fenntartva magamnak a tett intézkedések kielégítő voltának megbírálására, esetleg a központból megbízottamat kirendelni.

Végül sürögösen arra hívom fel a törvényhatóságot, hogy haladéktalanul intézkedjék az iránt is, miszerint a közvelenül Fiuméből érkező utasok, úgy, amint azt folyó évi 34.077. szám alatt kelt körrendeletben a közvetlenül Triestből érkező utasokra nézve elrendeltem, — szállásokban, koremszakban, vendéglőkben, magánlakásokban 3 napi orvosi megfigyelés és felügyelet alá helyveztesse, szükség esetén pedig az uti máhák és használati tárgyak megvizsgálásának és szigoruan fertőtlenítésének.

Minden intézkedések azonban szintén kíméletesen, az utasok szükségtelen zaklatása nélkül foganatosítandók.

Jelen rendeletet mikénti foganatosításáról szóló jelentését mielőbb elvárom.

Kelt Budapestben, 1886. évi Julushó 3-án. Tisza, s. k.

A nagyszabeni gör. kel. román egyház-congressus Julushó 6-án megtartott ülésen elhatározta, hogy a vallás- és közoktatásiügyi miniszter azon rendelete ellen, mely szerint a tanítók elmozdítása csupán a miniszter jóváhagyásával eszközölhető, feliratot fog intézni, mivel ez esetben az egyházi autonomia illusorius volna. A congressus továbbá feliratot fog intézni az iránt, hogy a törvény oly értelemben alkalmaztassék, hogy a tanítók kötelesek ugyan a magyar nyelvet tanítani, azonban a tantárgyakat magyar nyelven előadni nem kötelesek.

MEGYEI KÖZÜGYEK.

— Alispáni jelentés. —

Tekintetes törvényhatósági közgyűlés! A törvényhatóság állapotáról, valamint a lefolyt II-ik évnegyedre vonatkozó intézkedések és azok eredménye felől a következőkben van szeresém elöterjesztani jelentésemet. I. A közbiztonságállapota a lefolyt évnegyed alatt kielégítő volt, amennyiben a személybiztonság Edl.-Simánd és Szekudvaron 1—1 emberölés, Kurtioson egy rablás, B.-Jenőn kettő és Nádason 1 nyílt támadásban eszközölt lövés s végül M.-Világoson egy gyilkos

elő, majdhogy csókjaival és könyeivel nem áztatta ennek az előtte szentkép gyanánt álló leányuk kezét.

Mikor a delutáni dolognak vége volt s az öreg Demeter megnézte a Lajby munkáját, nem tudta eléggé csodálni, hogy egyes helyeken, mintha nedves volna az a posztó. — A másik szobából pedig olyan fájdalommal felsírt a harmonika, és talán még sohasem hangzott olyan bánatosan ez a dal... Reggelre pedig szegény Lajby nem volt sehol. Mindent ott hagyott csak a harmonikát vitte magával.

Es ott hagyott egy levelet is, amiben megírta, hogy világá bújdosik. Nem tudott tovább, mert a szive szakad meg, ha Katiczát látja. Nem is kíván mást, csak Katicza (itt egy nagy könyesepp helye látszott) legyen boldog. Otet pedig felejték el örökre. Sarkos urnak is közzöni a jószágát, a holmiját pedig, amit ott hagyott, adják oda a jövő szabólegénynek. Hald legyen mindenki boldog abban a házban.

Az öreg Sarkosnak is kicsordult a köny, mikor hátrán ezt a levelet elolvasták. — Szegény Lajby! — mondá — de tudom én, hogy mi az, mikor a szabó szerelmes!

A mult évben ismét Fónodon jártam. A mint végigmentem a kis sárga ház előtt, az első ablaknál most is az öreg Sarkost láttam, amint gyöngülő szemével még mindig a ruhát szabja. A második ablaknál nem ruhát csinálnak. A boldog házaspár volt ott együtt, a harmadiknál azonban egy sovány összezsott ember ült. Kezében serényen összekötött a varrott, előtte pedig egy 7—8 éves fücska álldogált.

Szegény Lajby visszajött, nem tudott távol maradni még most se Katiczától.

Az a kis fű pedig a Katicza fia, aki már most kell hogy nézzen a szabómesterséget, mert az öreg Demeter szigoruan kikötötte, hogy, ha már a reje nem czebbeli, legalább az unokájából neveljenek — s a b o l.

sági eset által összesen tehát 7 esetben lett megtámadva: ezek közül 4 esetben a tettes kézrekerítettén, megfenyítés végett az illetékes bíróságnak átadott, 3 esetben a tettes kézrekeríthető nem volt, a nyomozások azonban erőlyesen folytattak. — A vagyonbiztonság elleni támadások száma 44-et tesz, mely az előző évnegyvedre hasonló esetek számához képest mérséklődöttnek mondható. Az előfordult esetek közül kettő befűréses, a többi közönséges, jobbra kisebb befűréses volt. Ezen esetek közül 10 a borossebesi, 4 a kisjenői, 9 a radnai, 11 az aradi, 1 a pécskai, 2 az eleki, 3 a világosi és 4 a ternovai járásokra esik, a borosjenői és nagyhalmagyi járásokban a vagyonbiztonság egy ízben sem lett a lefolyt évnegyved alatt megtámadva: 16 esetben egy a tettes, mint az ellopott tárgyak. — 3 esetben csak a tettes kerítettet kézre, míg 10 esetben egy a tettes, mint az ellopott tárgyak iránti nyomozások eredménytelenek voltak, miert is az ezen irányban bevezetett rendőri előnyomozások folyamában vannak.

E helyütt megemlíteni kívánom, hogy felmerült gyanu folytán Laszk Stefan szekudvari jómódu parasztgazda házánál kutatás tartatván, ennél a gr. Almássy Kálmán nagybirt. kúrára ez év január havában Sarkadi gazdaságából ellopott 31 drb kantsertés, ugyszintén a gróf Károlyi Tibor máscai gazdaságából f. évi március havában ellopott nagymennyiségű szalonna feltalálva lett s így az illető a lopott jószágokkal együtt az illetékes bíróságnak átadott.

II. Tűzeset az évnegyved folyamán 56 fordult elő és ezek közül 19 a kisjenői, a radnai, 4 az aradi, 5 a pécskai, 6 az eleki, 5 a borosjenői, 8 a világosi s végül 6 a ternovai járásra esik. A tűzátadás oka 15 esetben gyujtogatás, 2 esetben villámcsapás, 5 esetben gondatlanság, 9 esetben véletlen szerencsétlenség, míg 25 esetben kipuhathatlan maradt.

Feltűnően sok tűzeset a megye egy községében sem fordult elő. A gyujtogatások tettesei mind 15 esetben kipuhathatlannak, az illetékes bíróságnak átadottak. A tűzestek által okozott kár értéke 21374 frt 10 kr-ra becsültetett, melyből 16545 frt 73 kr. érték tűzárk ellen biztosítva volt.

A községek túlzottszerei jókarban vannak, III. A községek vízi viszonyok általában az évnegyved alatt kielégítő voltak. A beteg-mozgalom az előző évnegyvedhez képest csökkent, a felmerült bántalmak lefolyásában szeledebb irányt vettek s így a meghaltak száma 73-mal kisebb volt.

A hurutos bántalmak korjellegző számban ugyan, de a rendesnél magasabb arányban nem jelentekzetek, a lobos és gúntos üdöbajok gyérültek s a gyermekeknel a torok-betegségek szintén ritkábban voltak észlelhetők. A hevenyfertőző kórök közül járványként előfordult a hólyagos himlő: (Hogovácson 57. Rossán 41. Szabadhelyen 36. Világoson 11. Mikalákon 11. Revetisen 10. Kurtioson 8. Zsigmondházán 7, összesen 181 esetben. 41 halállal: a kanyarok pedig Gyulizán 65 esetel, halálos kimenetel nélkül. Szörványoson észleltetett még a roncsoló toroklob Radna, Mácsa, Kisjenő és M.-Világoson egy-egy esetben, 3 halállal, esetenként pedig a vörheny és hagymáz. Orvosrendőri szemle eszközöltetett 2769 esetben és pedig 85 elon, 39 hullán

A feltaaláthatlanok.

— Regény. —
Irtó: Peract Frigyes.
XX.

Vaskényszer alatt.
(39-ik folytatás.)

Ez óta a hónapok hosszu sora telt el, Agoston mitem hallott Sylváiról. Illing bankár, ki a engedélyt kért arra, hogy az enlített bál alatt az otthon maradt hölygeket mulattathassa, már Honának nyíltan bevallott vélelgénye volt, és igyekezett leendő apósának akarattal lehetőleg észrevételentl saját tetszése szerint irányozni.

Habár a legelőtöbb már ki volt egyenlítő, de Franknak még mindig elég komoly kötelezettségei voltak Henrik irányában és az utóbbi nem is ohajtott a helyzetet változtatni.

— Miért akarsz oly öszségeket visszafizetni? — mondá egy ízben Henrik. — melyekre nincs szükségünk? — Fizesz később, ha majd valami véletlen szerencse tömerdek sok penzzel tölti meg pénztáradat.

— Ez nem fog bekövetkezni! — — Ki tudja! Nem oly lehetetlen, mint te véled, — viszonk Henrik jelentőségtelesen. — Es sajátságos, minél könnyebben riselhetette el az ügyvéd a Sylváival kötött ismeretségből rá haruló terhet, annál jobban szünt az iránta érzett nehezetés.

Hiszen Sylvia volt a legcsinosabb asszony, a kit valaha ismert és kétségkívül hajlammal ismeltetett iránta, mert gyöngedsége mögött nem rejtőzhetett öző indok. Azonban most az idők megváltoztak: Ilona menyasszony volt és a polgári körhöz tartozó jegyes atya megsem üzbetett hölyortokat és nem szaladgálhatott titkos szerelmi kalandok után!

Egy hercegnél, a ki milliók fölött rendelkezik, nem veszik ezt oly szigoruan; az

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája

(Julius 7.)

Az eltűnt kabát.

— Elbeszélés. —
— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —
Irtó: Solyom Andor.
III.
(Vége.)

Katicza ablaka mellett rejtegető könyeit. Szászor is fel akart állani, hogy megmondja az igazat, valami mindig visszatartotta. Eszébe jutott szegény Ártalan Lajby, a kinek most miatta kell szenvednie. Ujra és újra oda akart rohanni apjához, de midőn annak zord arczulatát megpillantotta, megremegettette a félelem.

Az öreg csakugyan nagyon haragudott. Ezért küzdött ő oly nagyon az árverésen, hogy egy ilyen himpellér megfoszssa a drága jószágától... Pedig milyen derék, ügyes szabósegéd volt...

Gondolataiban kopogás zavarta meg. Kovács Károly lépett be sugárzó arczal, a szép kamgarna téli kabátba u.

Mikor Demeter megpillantotta, vad bámulattal rohant hozzá.

Már azt akarta kiáltani, hogy tolvaj, midőn Katicza oda rohant hozzá és könyező szemekkel keblére vetette magát.

Károly pedig az egész jelenetből nem értett semmit.

— Hogy kerül öcsémhez az én kabátom? —
— Micsoda kabátja? —
— Ez itt ni... a mi rajta van.
— Hissz ez az én kabátom...
— Hm, a magó? Hát nem én vettem deleit az árverésen? — kérdé gúnyosan az öreg.
— Édes apám, hallgasson meg... meg-

mondok mindent... Én vagyok az oka mindennek, kiáltá most Katicza.

Es akkor előadta az egész történetet, a mit Károly is, meg az öreg is bámulva hallgattak végig. Katicza pedig a végin átölelte Károly nyakát, amit az öreg Sarkos még jobban megbámult.

— Hm, hm, mormogá furesa... nagyon furesa... és fejesóvalva járt fel-alá a szobában.
— Ugy-e apám, drága jó apám... nem haragszik... hisz magának is jó szíve van... és boldogult jó anyám is bizonyára helyesi az égben...

Ez a hivatkozás a megboldogult életpárra gyenge oldalát érinté az öregnek.

— Hát iszen van a dologban valami... de minek költ az olyan ember, akinek nincs pénze... már most csak legyen magáé a kabát... majd megfizeti egyszer...

Azok pedig még mindig ott állottak egymást átölelve...

— Na de most már elég legyen az érzékenykedésből... Megvan a kabát... hát mi kell még több...
Es újra megkezdődött a fel-alá járás.
— Édes Dóme bácsi... kezdé Károly... nagyon-nagyon szeretem a leányát...
— Mi az?
— Apus, Károly adótiszt lett...
Es arra mind a ketten odarohantak és esőkajikkal halmozták el az öreg érdes kezét. Az pedig csak nézte őket merően, és a mint ott látta azokat a ragyogó könyveket a leánya szemében, és azt a becsületes öszinteséget Károly arczában, hát az ő szíve is nagyot dobbant... Károly adótiszt lett... neki is van megtakarított pénzecskeje... szeretik egymást... a megboldogult az égben...

— Hát mégse czebbeli lesz... fejezd be hangosan gondolataid, azok pedig úgy ölelték, úgy dedelgették, hogy az öreg Demeter arca csak úgy ragyogott a boldogságtól...

Mindenki boldog volt itt, csak szegény

és 2654 házi állaton: ebből 4 ember és 29 állati hulla-boncolás volt.

Az élelmiszerek, italok, iskolák és egyéb közhelyiségek pontosan ellenőriztetve, rendellenességek elő nem állottak.

A megyei közkórház f. évi második negyedik betegforgalma tekintetében a következő adatokat terjesztettem elő:

Az előző évnegyed végén gyógykezelés alatt maradt 190 beteg.

A második évnegyed folyamán felvételt 519, ápolatott tehát összesen 709 beteg. ebből:

gyógyult	376 beteg.
javulva kilépett	109 "
gyógyulatlanul meghalt	13 "
meghalt	72 "

maradt ápolás alatt a III-ik évnegyedre összesen 139 egység.

Az elhaltak közül 9 haldokolva hozatván be a kórházba, a tulajdonképpen ápolatra esik 6-3 haláleset, a mi 709 ápoltra számítva 8,1%-nak felel meg.

Illetőségre az ápolatok közül 295 aradvárosi és megyei, 201 az ország egyéb törvényhatóságabeli, 23 pedig külföldi illetőségű volt.

A közkórház pénzbevétele volt 9110 frt 13 kr.; kiadása tett 8253 frt 7 kr.; e szerint mutatkozik maradvány 857 frt 6 kr.

(Második közlemény következik.)

Országos középiskolai tanáregyesület.

— A közgyűlés második napja. —

— július 7.

A középiskolai tanárok országos egyesülete tegnap folytatta és befejezte tanácskozásait. A tegnapi program fontos tárgyai iránt a tagok érdeklődése tömeges volt. Két, actualis tárggyal foglalkozó értekezés is volt: az egyik az ó-classicus irodalom, a másik a latin nyelv tanításának kérdésével foglalkozott, s mind a kettő élénk vitára adott alkalmat. Azután le tárgyaltva a benyújtott indítványokat és megéjtve az egyesület tisztviselőinek megválasztását, a közgyűlés sok fontos ügy megvitatására és több üdörös intézkedés megtételére utat vezetett. A közgyűlésen a cultusminiszteriumot képviselő Titus dr. miniszteri tanácsos képviselte.

A program első pontja volt a Várkonyi Endre dr. értekezése: Miért nem tudunk kellő sikert felmutatni az ó-classicus irodalom tanításában?

A felolvasás ismertette és összegezte azokat a panaszokat, melyek az ó-classicus nyelvek meddő tanítását támadják meg, elismeri a panaszok jogosultságát, azután következetesen és gondosan csoportosította az akadályokat, melyek tanításban és tanulásban eredménytelennek teszik a tanár és tanítvány törekvéseit. A felolvasót előadása végeztével megjelénének.

Az értekezés élénk vitát provokált. Először V. Illa Károly dr. szólalt fel, s különösen a felolvasó egy argumentumának a jogosultságát vonja kétségbe, azt t. i. hogy a felolvasó a reális kultúrjegyedésében keresi az ó-classicus irodalom sikertelen tanítását.

Kármán Mór dr. azt gondolja, hogy a reális nincsenek befolyással az ó-classicusok tanításának sikertelenségére, amit nyilvánvalóan bizonyít az, hogy van Németországban oly reálgymnasium, ahol az ó-classicus nyelvek tanítására hetenkint 12 órát fordítanak, s ahol mégis alapos a reális képzetés, s egyáltalán, mert van idő és mód, sikerrel tanítják az ó-classicus irodalmat is. Az eredménytelen tanítás fő oka nálunk az, hogy tanáraink számára nincsenek magyar nyelven megfelelő irodalmi könyvek.

Simon József dr. nem találja egészen helyesnek a Kármán argumentumát, mert hisz ezekkel szemben voltak ilyen magyar nyelven írt irodalmi munkák s az ó-classicus irodalmat mégis sikerrel adták elő. Szólok nem a rideg szabályok, hanem a gondolatok tanításával véli a helyzetet javítani.

Szilaszi Mórész kiemeli, hogy nem helyesülheti egészen azt az irányt, a mely fordítások s átdolgozásokkal akar tudományos

könyveink hiányát segíteni. Jobb volna, ha gyengébb is, de eredeti munkák megírását támogatni. Hogy fejlődjek vita, tudományos élet. Szerinte maga az akadémia is kárt okoz tudományunk fordításával. Sőt volna munkás is bizonyára elég, ha volna szellemi vezető központ, de legkivált akadna áldozatra kész kiadó. Hisz legfontosabb volna egy jó szótár, egy nagy s teljes mondatlan, azt pedig nem lehet lefordítani. Továbbá szerinte az auctorok megválasztásában kellene más eljárást követni. Cicerót nem lehet mellőzni, de meg lehet szorítani. Inkább megjelene a modern eszjárásnak Plautus, Terentius, stb., sőt újabbkori írók is használhatóknak volnának.

Tomor Ferenc javarésztben egyetért az előadóval, csupán csak egy-két gyakorlati dolog felfogására tartja szükségesnek a rectificatiót.

Ezután röviden szólott még Kármán Mór dr. és reflectált Szilasi és Tomor megjegyzéseire. Az előadó röviden összegezte a vitát, megjegyzéseket tett az egyes felszólalásokra s ezzel a vita véget ért.

Az elnök az értekezések köszönetét mondotta a közgyűlés nevében. A szavazatok beszedésére Fischer dr., Vida dr. és Müller közgyűlési tagokat kérték föl.

Rövid szünet után Szaralemhegyi Tivadar olvasta föl értekezést a latin nyelv kérdéséről. Az értekezés mindenekelőtt a nevelés tisztába hozatalával foglalkozik. Azután áttér az eszközökre, amelyekkel lehetségesnek tartja a nevelést. Nem czél szerű, csak humanus, vagy csak reális irányban nevelni az ifjakat. Mindkettőt egyaránt jogosult s mindkettőnek egyenlő telt kell biztosítani. — Először természetesen a nyelvtanításnak van helye, mert ez készíti elő a talajt, amelyen a reális tárgyakat nevelni lehet. Késztetést tehát, hogy a nevelés alapfeltétele a nyelvtanítás. Hogy mennyire jogosult a nyelvek közt a latin nyelv tanításra, arra nézve újabb időben a sűjtő pro és contra már felhozott mindent, ami csak argumentumnak kinálkozott. Értekezé határozottan a latin nyelv mellett foglal állást és szerinte reánk nézve a latin nyelvvel való szakítás egyenlő volna az elszakadással Nyugat-Európától.

A választmány a tiszteleti tagokra nézve javaslatot terjesztett be s tiszteleti tagokká ajánlja Berzevicsy Albert államtitkár, A. I. k. ér. városi tanácsnokot, Hunfalvy Pál főrendiházi tagot, Krjesch János műegyetemi rectorot és Papp György ref. püspököt. A közgyűlés eljelenéssel fogadta el a javaslatot.

Tárgyalás alá kerültek végül az indítványok, melyeket a vidéki körök nyújtottak be s a melyeket egy-egy elintézték. Az indítványok körül különösebb érdeklődést keltett a nyugdíjintézetek ügye, a melynél György Aladár hosszabb és indokolt beszéd kíséretében azon javaslatot terjesztette elő, hogy a kérdés érdekében a cultusminiszterhez ez alkalommal meg ne tegyenek feltérjesztést, mint azt a választmány proponálta. A közgyűlés többsége a választmány indítványát fogadta el.

A tanácskozások befejezése után Berecz Antal elnök a maga és tisztársai nevében megköszönte az egyesület bizalmát tisztjéről lemondott.

A megéjtett szavazás eredményének kihirdetése következett. Az ülés további vezetése dr. Szombatyi Ignác kecskeméti tanárt választották meg egyhanglúan.

A választás eredménye a következő: Elnökök: Berecz Antal; alelnökök: Hofer Károly és Köpésdy Sándor; titkárok: Szerlemhegyi Tivadar; választmányi tagok: Budapestiek: Bernüller Ferenc, Csenger János dr., Dekány Raufel dr., Deme László, Felsmann József, Ferenczy József dr., Fialovszky Lajos dr., Harrach József, Heller Agost, Károly Gy. Hugó dr., Lechner László, dr. Müller József, Névay László, Paszlaszky József, Reif Jakab dr., Riedl Frigyes dr., Schmidt Agoston dr., Sebestyén Gyula, Suppan Vilmos, Szarvas György, Szemák István dr., Tiber Agost, Tomor Ferenc, Volf György és 18 vidéki választmányi tag. Berecz Antal, az ünnem megválaszt-

megéjti, el fogom küldeni lakezimet. Ezzel Sylvia beváltja azt, a mit a keleti hercegnő félig-meddig megígért. Eljön?"

— Reményem, hogy bírok magamnak időt szakitani!

— Hogyan — annyira el van foglalva? — Igen — nem — ah Sylvia, ne igazasson fel! — szolt félig komolyan, félig mosolyogva. — Hagyja meg csekély nyugalmat, még csak rövid ideje annak, hogy fáradságosan visszazsereztem.

— Oh, ön engem vétreba próbál vezetni! Solhasem bocsátam meg önnek, ügyvéd ur! — viszonza utánozhatlan ingerkedéssel. — Ha el nem jönne. Legyen elkészülve a meghívásra!

Frank várta a levélkét, mely most előtte fekhdt és emlékébe idézte mindama jeleneteket, melyeket futólag vázoltunk. Belsőleg ismét átélté azokat és hozzászabozás után azon szilárd elhatározásra jutott, hogy ellentáll a csábításnak.

Egész napon át az önmagán nyert fér fia diadal bűszke öntudattal töltötte el.

Hat óra tájban — éppen uszonát — Agoston nyugtalan és szokatlanul izgatott lett. Erzékei egy pillanatra elhalni látszóttak: a kávé esését letette, felemelkedett, üdvözölte feleségét és leányát és az ajtó felé indult.

— "Hová ily sietve?" kérte Klementina csodálkozva.

— Fontos utam van. Majdnem elfelejtettem."

A szintén jelenlevő Henrik mosolyogva nézett utána.

— "Es mily buzgón megteszi azt, a mit nem akar!" gondola magában Illing. — Látogassa meg csak imidőtájt, kedves apósom; megszerzem magamnak azt az élvezetet, hogy egy kisit megjeljen ön!"

toft elnök, megköszönte a maga és tisztársai nevében a közgyűlést, a bizalmat, továbbá azt a meleg érdeklődést, melyet az egyesület tagjai a tanácskozások iránt tanúsítottak, a közgyűlést bezárja. (Hosszas eljenzés.)

A középiskolai oktatás reformja.)

Világos, július 6.

A Trefort miniszter ur czikkében foglalt első alaptétel ellensúlyozásának egy módja van: „csak a leggyakorlatibb tantárgyakat venni fel tanulagyalul."

Ami a második tételt illeti: addig is, míg a majdani internatussal egybekötött tanárképző intézetekből kikérülő tanérok a középiskoláknak új életet adni képesek lesznek. — mástelöl pedig, hogy a tanult prolektorok el ne szaporodjanak, s hogy az állam is megnyerhesse a közpályákra szükséges erőket, továbbá hogy a miniszter urnak azon alapelve: „szegény aqa gyermeke is — legyen az utcai koldus, lehessen miniszterelnök, országbíró, cardinalis, tábornagy, ha esze és tehetsége van hozzá, de szegény szülők tehetőségelen gyermekeiket ne küldjék a latin iskolákba." — ne maradjon csak eszme: a középiskola minden VI. osztályból minden tanév végén a tanári testületet mutassák ki: „vannak-e és ha igen, kik azon szegény szülők, kiknek gyermekeinek szellemi tehetségük van?" (értem kik a VI. középiskolát bevégezték), kiknek azután a miniszterium a 7. és 8. osztályra a tandíjt elengedhesse, esetleg még állami segélyben is részesítse: — ellenben ezen két legfelsőbb középiskolai osztályra a tandíjak oly magasra emelendők, hogy oda az adott viszonyok közt csak a jómódu szülő gyermeke juthasson, miáltal ezek száma ama két osztályban olyannyira meg fogna apadni, hogy azok az országnak csak 4 vagy 6 pontján végezhetőnek, s e képen az azokhoz alkalmas tanérok is könnyen kiválasztható lenne, és még ezenfelül a tanárok fizetéséből a közoktatás egyéb ágainak javára nagy megtakarítás lenne eszközölhető.

Kelecsényi Ferenc.

Külföld.

Az orosz kihívás. Tegnap táviratunk közölte, hogy Oroszország körjegyzékkel tudatta a hatalmakkal, hogy Batum többé nem szabad kikötő, és hogy a berlini szerződés 59. cikké föl van függesztve. A „K. Z." ugy sejtí, hogy Anglia, ha Oroszország ezen önkényes eljárása ellen tiltakoznék, a többi hatalmaknál támogatásra nem találna.

Montenegróiak és törökök harcoka. A „Neue Freie Presse"-nek jelentik Cetinjéből: A Mojkovácban bekerített törökök e hó 4-én egy sikertelen kirohánás után megadták magukat és kiszolgáltatták a két elfogott kapitányt. Mondják, hogy a határ közelében levő rendes török csapatok teljesen passiv magatartást tanúsítottak.

Az angol választások. Londonból jelentik július 6-iki kelettel: Eddig 168 conservatív-párti, 36 különvált szabadelv-párti, 76 Gladstone-párti és 27 Parnell-párti képviselő választott meg. A conservatívek és a különvált szabadelviek 25, a Gladstone-pártiak 10 helyet hódítottak.

Hírek a köztársaságból. Parisból július 6-iki kelettel jelentik: Az e hó 14-re eső nemzeti ünnep alkalmából a szélsőbaloldali képviselők Due-Querey és Roche hírlapírók megkegyelmezettetését fogják indítványozni, míg Maillard azon indítványt, hogy Watrin gyilkosainak megkegyelmezettetését kériék, eljuttették.

A „Soleil" azt jelenti, hogy Aumale herceg, a kit a hercegekről szóló törvény meg nem választatává tett, nem fog az össze-

*) Közöljük a t. levélró tervét, bár az abban foglalt megszórások találatoknak tartjuk, de közöljük, mint amak bizonyították, hogy a középiskolai oktatás kérdései élénk érdeklődéssel találkoznak a nagy közönség körében is. — Szerk.

szint vonásainak merevsége és elégtél molyos jatszódozott ajkain. Ez akkor történt, midőn a hársfa-utca 47. számú ház kapuja alatt eltűnt.

XXI.

Különös vendég.

Agoston könnyedén haladt fel a lépcsőn és meghuzta az első emeleten levő egyetlen ajtó esengőjét. Rögön megnyitották és a következő perczben az ügyvéd Sylviával szembe állt.

— Agoston! — kiáltott föl a szép asszony és eleje sietett. „Mily boldogja tesz, hogy mégis eljött. Közönmő önnek: nyujtsa kezét: lát-hatja, hogy mennyire örülök!"

Sylvia egy karosszékhez vona és lenyomta annak puha vánkosai közé. Az ügyvéd eleinte gőpiesen engedelmeskedett, azután sajtóságos rángás látszott testén. Veritékesőpek üték ki homlokára, melyen felsőhajtott és kezét szeméhez emelte, mintha éppen most ébredt volna fel mély álomból.

— Mi baja, rosszul van? — szolt Sylvia rémülten. „Talan egy pohár vizet?"

— On az — ön? — mondá Agoston meglepetéssel.

— Természetes, hogy én vagyok, Sylvia! Ezen csak nem csodálkozhatik. Nem jöhett ide valaki mást meglátogatni."

— "Hosszasan meg! Egy pillanatra szédülés fogta el fejemet. Most már tisztán látok. Igen, a legbajosabb női arczképe nézek; szép szemek részvételjesen pillantanak rám."

— "Habár ezt tulajdonképen meg sem érdemli! De az egyszer elnök akarok lenni, mert ön félig-meddig beteg."

Finom, illatos eszpekekével letörölte az ügyvéd homlokáról a veritéket. Csendes, kellemes borzongás futott át testén: az ügyvéd meglögtá a részvételjes kezét és ajkához emelte.

(Folyt. köv.)

megeyi fótanás elnökül — amely tisztelt eddig viselte — föllépi. — A párisi grófné ma Charles herceggel Eu kastélyból Trumbridge-Wellse utazott, ahol Aumale herceggel is tartózkodik.

A batumi kérdés és a berlini szerződés. E legújabb külföldi kérdéshez, a következő felvilágosító dolgokat közölhetjük: Batumra vonatkozólag a berlini szerződés LX. szakasza a következőképen hangzik: „Az oroszok czárja kijelenti, hogy szándéka az, hogy Batum szabad kikötővé tétessék és főképen a kereskedelem számára tartassék fenn. A berlini congressus tárgyalásai a Batum-kérdésben nagyon hosszadalmasak voltak, július 6-án kezdődtek és 1878. július 10-én értek véget. Gortschakoff a július 5-iki ülésben terjesztette elő megbízatását, hogy uralkodója el van határozva, hogy Batum szabad kikötővé tegye. Lord Beaconsfield ismételten kijelentette, hogy Anglia az igazságos megnyugtató határozatot csakis megelégedéssel fogadhatja. Ezen kijelentés nélkül Anglia valószínűleg tovább folytatta volna az oppositívum el fogadására. Két pont volt, melyben az angol kormány a legerélyesebben lépett fel Oroszország ellen, n. m. Bulgária kiterjesztése az aegai tengerig és Batum annexioja. Az első, az angol miniszter véleménye szerint, az ázsiai orosz terület megnagyobbításával összefüggésben Törökországot tényleg Oroszország hűbérállamává tenne. De Oroszország ellállott Bulgáriára vonatkozó követelményeitől, így lett aztán az óhajtott határoval Orményországban Angliára nézve kevésbé veszélyes. Ettől kezdve az angol politikus vezérfelek véleményei Bulgáriára vonatkozólag némileg eltértek: vajjon ez eset áll-e Batumra nézve is, azt a közel jövő fogja megmutatni. Hogy Beaconsfield lord mily komolyan fogta fel Batum kérdését, abból is kiderül, hogy Bismarck herceg egy beszélgetésben, melyet július 2-án a „Times" tudósítójával folytatott, valószínűtlennek mondotta, hogy Batum miatt háborút viseljenek, de ennek az eshetőségét mindig komolyan szem előtt tartotta. Ha a „Nat. Zeit." híre megerősítést nyer, ez eset első sorban Angliát sújtana olyan módon, a mit Salisbury lord, ki második képviselője volt a berlini congressuson, ha most, a mint az valószínű, kormányra jut, alig fog nyugodtan eltűnni.

Legújabb posta.

A görög hadsereg újjászervezése. Trikupsz miniszterelnök ez idő szerint serényen foglalkozik a hadsereg újjászervezésével. Az eddig 10 ezredből — három-három zászlóaljjal — álló gyalogság hat u j e r e d e l f e g nagyobbitatni, mi 48 zászlóaljat adna. Ennek az lenne a következése, hogy az egy évi szolgálati idő helyett két vagy három évi hozatnék be, vagy pedig a beállományuk jelentékenyen alacsonyabbnak kellene lenni. A hadtengerészetet illetőleg a napokban királyi határozatok tétettek közre, melyek egy állandó gyakorló hajórajnak saját torpedó-osztályával való összeállítására vonatkoznak.

Bulgária új határa. A vegyes bizottság a török-ruméliai határ megjelölésére vonatkozó munkáját a Rhodope hegységben, elvégezte. Mindkét részről aláírták a jegyzőkönyvet. A török bizottság tagjai mielőbb visszatérnek Konstantinápolyba.

Véres munkás zavargások.

Dublinből jelentik július 6-iki kelettel: Ejjétkor egy tömeg megtámadta a conservatív párti munkások körét és az organista-párt helyiségét s megkísérelte az ajtók betörését. A bennlevők az ablakból lövöldöztek a támadókra, kik közül egy megöltetett és háromcuzhatan megsebesültek. A rendőrségnek sikerült a rendet helyreállítani. Az organista-párt helyiségénél mult éjjel történt zavargás miatt elfogtak 100 embert, kik részt vettek a zavargásban. A lórdmayor fölhívást intézett a polgársághoz, melyben felszólítja, hogy a mult éjjel történt szégyenletes eseményekkel szemben működjék közre a nyugalom és rend fentartásában és ne ragadtassa magát oly lépésekre, melyek a törvényvel összeütközésbe jönnek. A vétkesek bíróság elé állítatnak.

Manning érsék és a home-rule. Londonból jelentik, hogy Manning bírórs érsék nyilatkozatot tett közre, melyben arról biztosít, hogy a home-rule nem veszélyezteti az irországi protestánsok vallásszabadságát. Az irországi catholikusok sohasem fognak más vallásukat üldözni. Parnell már hallhatatlan érdemeiért szerzett magának.

A bajor miniszterválság vége. A Lutz-kormány változatlanul az ország élén marad. Lemondása inkább formalitás volt: rendelkezésére bocsátotta társzeit a regensnek, de előre tudta, hogy ez nem fog azon jogával élni, hogy a lemondást elfogadja. Igen érdekes az a leirat, melyet Luitpold herceg ez alkalommal a miniszteriumhoz intézett s mely teljeseb kezességet nyujt az iránt, hogy Bajorországnak sem kül-, sem belpolitikája nem fog ez idő szerint változni.

TÁVIRAT.

— A cholera. —

Budapest, július 7. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A belügyminiszteriumban külön szabályzatot dolgoznak ki a cholera napirendre kerültevel, mely szabályzat azt czélozza, hogy a legsikeresebben meggátolni lehessen a borzostó járvány terjedését és ellene a leghatásosabb óvintézkedések tétethessenek folyamatra.

NAPTÁR.

Július 8. Csütörtök. Róm. cath. Kijelen, Erzsébet — Prof. Kijelen. — Görög-orosz (június 26.) Theosz. Dávid. — Nap kelt 4 ó 6. 11 p. Nyug. 7 ó 58 p.

Július 10. Arad megye közigazgatási bizottságának rendes havi ülése d. e. 10 órakor.

Július 12. Arad megye törvényhatósági bizottságának rendes közgyűlése d. e. 9 órakor.

Július 14. Arad város törvényhatósági bizottságának rendes havi közgyűlése d. n. 4 órakor.

Július 25. Az aradi iparos ifjak önképző- és segélyező egyesületének táncvizsgálma a városigaznagyer, műben.

Az „Aradi Közlöny" előfizetési feltételei:

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Felévre	6 " "
Negyedévre	3 " "
Egy hóra	1 " "

Vidékre postai szétküldéssel:

Egy egész évre	14 frt — kr
Felévre	7 " "
Negyedévre	3 " 50 "
Egy hóra	1 " 10 "

Az előfizetési pénzeket kérjük e hó végéig az alólírott kiadóhivatalhoz ezimezve be-küldeni.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel. Arad, 1886. évi júliushóban

Az „Aradi Közlöny" kiadóhivatala.

Menjünk . . . . .

— Az egyetemi bábra. —
(Elleseit jelenek.)

I. A fluidum matris.

Czicza végkép el volt határozva, hogy nem megy el az egyetemi polgárok mai júliúsára. Mert mit is rendeznek neki bált, ha a Gyuszi doctor nem lesz ott. Aztán meg nem felejtette ő még el, hogy a tavalyi jogszablon az egyik „polgár" a sötper-esárdásnál már a második útra után letette, mert — hoessant, ő ki van merülve. Nagyszerű, hát ő miért nem merül ki! De hát mindez nem volt valódi oka az ő szigorú eltekélesének, még az sem, hogy a mult bálon kimaradt a jelen voltak névsorából s Gyuszi még nem is tartotta érdemesnek emiatt a tudósítóval duellálni. Hanem — és ez az igazi ok — ő nem viselheti el azt, amit a mamája egy idő óta vele véghez visz, hogy t. i. ki-mennek — és elég későn — a bábra, és mikor még alig kezd magába szüni azt a levegőt, amilyk telve kéjjel és gyönyörrel, hát megkondul az anyai vészharang . . . egyszer . . . kétszer, és mire harmadszorra szólal meg, már a szegény táncos majdhogy fel nem fordul az anyai szózatba öntött ridég hang hallatára. Eh, ezt nem tűrheti, inkább ki sem megy!

Hazajón apa is oly rózsás arczal, a minőre egy kaszinóbeli tarokk-nyereség apai ábrázatot csak festhet. Az első előterjesztés természetesen a júliús, és mikor meghallja a ridég visszautasítást, ijedten szabad be az asszonyhoz, hogy mi leli ezt a Cziczát, he-teg-e szerelmes, vagy nincs helyén az . . .

— Az asszony pedig kijelenti, hogy ő nem tehet róla, ő maga is rábészélte, ő nem zárja el semmitéle mulatságot . . .

Denique Czicza nem megy el a júliúsra. Már éppen el akart kezdeni unakozni, midőn bebépett egy polgár, a ki egyezsmind patikárius.

Első tárgya a júliús.

Czicza rögtön tájékozni kívánja udvarlóját a helyzetről:

— Jó mulatságot!

— Hát nem együtt mulatunk?

— Nem megyek. Nem akarok újra szekaturákat eltűnni — mondá emellett hangon, hogy a másik szobában is meghallhas-sák — meguntan örökös áldozata lenni az anyai türelmetlenségnek . . .

— Ho, ez ne bántsa — mondá a patikárius diésőségtől sugárzó arczal, ezen már segítve van . . .

— Ezen nem lehet segíteni, válaszolá Czicza lemondással.

— Dehogy nem, nézzon csak ide: s ezzel kihuzott a zsebéből egy kis üvegeset, mely fehér nyelvel volt tele.

— Mi az?

— Hát a fluidum matris?

— Micsoda matris?

— Az én legújabb találmányom. A bálon a mamák számára adadó hűsítő italokba néhány eszeptöntünk e folyadékából, melynek hatása az, hogy az ő türelmük is végül-külvé lesz . . .

Czicza egy darabig csak nézte, aztán hálásan megszórta a nemes patikárius kezét, a másik szoba ajtaja elé állt s pirulva mondá:

— Mamám, menjünk a júliúsra!

II. A bálti ruha.

Dr. Unalmas Péter a legblasirtabb fiatal ember volt. Neki hiába rendeznek bált, őt nem izgatja többé semmi. Nem is érti, hogy az emberek mi gyönyörűséget találának abban a folytonos ugrándozásban. Most meg a jó-gások rendeznek bált, a helyett, hogy a corpus jurist bujnák! Hiszen tőle rendezhetik.

Ily sivár gondolatok között haladt fel tegnap délután dr. Unalmas Péter egy főtéri ház második emeletére.

— Jó napot Péter, — fogadta ragyogó arczal a mama. — remélem, ön is kiűnn lesz . . .

Hol?
Holnap vezetem be leányomat a bába...
Sajnálom... igazán sajnálom... szomorogja Péter... kinőttem, nem nekem való...
Haragszom magára... egy táncos sal kevesebb... de legalább jöjjön, nézze meg Leoniet... épp most próbálja fel a bál ruhát... legalább ítéletet fog mondani...
Dr. Unalmas komoran lépett be az öltöző szobába. De az ajtóval meg kellett állnia. Nem tudott tovább menni. Az illat, mely a szobában elterjedt, kábítólag hatott idegeire. Leonie ott állott a nagy álló tükör előtt s hamis mosolyal nézett a tükörből Unalmasra.
Soha még ilyen szép nem volt. A szorosan összefűzött rózsaszín ruha teljesen érvényre emelte karcsú nyúlánk termetét... hatvány-nakka, habzsínű vállai ugy tündöklőek elő a kivágtott ruhából. Mint midőn egy nympba emelkedik ki a tenger hullámai közül... apró lábacskái a bál cipőkben... márvány-karjai a fehér csipkeujjokban... az a rózsafűz, melyet épp hajához illesztett próbált... az areán előlő kedves elvarázsolt... igen, ezek mind, mind ugy elvarázsolták dr. Unalmas Pétert, hogy szó nélkül, el sem búcsúzva rohant ki, le az emeletről...
A kapuban találkoztam vele.
— Hova rohansz Unalmas?
— Hagyj el, megyek frackot kölesőzni...
— Miért?
— Miért? hát meg egyek a júliá-lisra.
III. A meglágyult mama.
— Nem, és ezerszer nem. Az Odry-hangversenyre elviszlek, de a bálozástól elég volt az ideure...
— De édes anyám...
— Hiába könyörögsz, nem lehet. Vég-kép határoztam...
Jenny szomorúan ment be szobáskájába s kinyitva almáriomját, környezte nézte a szép tartatlan-ruhát, melyben a tisztviselő bálon olyan hódításokat vitt véghez.
Ez most ennek itt kell fakulnia és ő otthon fog sirni — mert sirni fog — míg a többiek ott künn mulatják végig a nyár leg-aranyosabb éjszakáját...
Az ő sorsa mindig a martyromság. Fel-felhangzó zokogása behallatszik a mamához, ki megmáshatathatán kegyetlenséggel nem akar minderről tudomást szerezni.
Egyszerre csak levelet hoznak neki. Kit-bontja s a következőket olvassa belőle:
Figyelmeztetés.
„Ova intjük Nagysádnak, nehogy a holnap megtar-tandó júliálisról elmaradjon. Az egyetemi polgárság eskü alatt elhatározta, hogy csakis a megjelenendő hölgyek közül választ magának annak idején — fele-segét.”
A mama elkomorodik, szíve megdobog, belép Jennyhez...
— Jenny, elmegyünk a jú-liálisra.
IV. Derék fiu.
Mándoky Boldizsár éppen a reggelinél ül a pusztai lakház folyosóján. Három sort már elolvastott a fia leveléből, a ki megint pénz ker.
— Vátszó kölyök.
Aztán olvassa tovább. Azt írja, hogy minden pénzt beelőlte a júliális rendezésbe. De nem is volt még itt ilyen mulatság.
A tánczrendek gyönyörű emléktárgyak a hölgyek számára...
A liget fényárban fog uszni...
A rendezőség minden megtesz a közön-ség kedvéért stb. stb.
Ez azonban még mind nem elég az öregnek.
Hanem mikor az utolsó három sort el-olvasta, a miben az van megírva, hogy a mu-latság kettős jótékonyzatra tartatik meg, letesz a levelet s mosolyogva mormolja:
— Derék fiu.
Egyet gondol, rágyújt a esibukra s oda-szól az asszonynak...
— Anyjnk, pakkolj... a fekete ruhámá-k, ki ne feledd.
— De már miért?
— Megyek a júliálisra.
Bán-Dy.

szemle reggel 7 órakor vette kezdetét. A csapatok kettős arezonában voltak felállítva; első sorban a 33., 46. és 39. számú gyalog-erőredek itt állomásozó zászlóalj voltak fel-állítva, másod-arezonában három század hu-szárság. A csapat-szemle után a gyakorlatokra került a sor, és pedig előbb a lovassággal, melyezután 10 órakor elvonult, míg a gyalogsá-gal a gyakorlatok déli 12 óráig tartottak. Dél-után a várat szemlélte meg az altábornagy. Este Kuttig tábornoknál volt vacsora az altábornagy tiszteletére s jelen voltak az ősz-eszes önálló parancsnokok. Ma reggel folytatja az altábornagy a szemlést s a csapatok a tü-zelésben való kiképzését mutatják be. Este 9 óra 17 perczkor az altábornagy Csab-ára utazik s az ottani csapatok megsemlé-lése után Nagyváradra.

A pénzügyi palota építésénél a munka már szépen előhaladt. A régi épület teljesen el van bontva, hatalmas tö-mör falai szerte hevernek, köveik onladoznak a bontó eszközök alatt, hogy anyagi szolgál-jának az újabb épületnek. Legnehezebb mun-kát adott az alapépítmények elbontása, melyet tegnap eszközöltek. A járó-kelők eso-portosán álltak körül a munkásokat s néze-gették a roppant erőfeszítést igénylő munkát. Az új épület alapépítményei már csaknem egészen elkészültek, a falak már kiemelked-tek a földből, s most ide fenn folyik a munka serényen. A kocsián már fedél alatt áll, s ha így halad a munka, valószínűleg az egész épület fedél alatt lesz novemberre.

Czirkusz Aradon. Sidoli czirkusz-társasága, mely ez időszerint a temesvári köz-önséget mulattatja productumával, a jövő héten Aradra érkezik, s szombaton 17-én meg is kezdi előadását. A czirkusz építé-se nagyban folyik, a mezevélhez mögötti tere-n már közeleg a befejezéshez. Az épület fedet lesz, úgy hogy az előadások esős időben is megtarthatók legyenek. A közönség kényel-méről és a tűzbiztonságról gondoskodva van. A társulat körülbelül hat hétig fog Aradon tartózkodni.

B. Edelsheim-Gyulai paripái, gr. Al-mássy kantsertési gr. Károlyi szalonája és egy Wertheim-kassza. E bőséges ezim alatt a „Pesti Hírnap” kisjénő-erdő ő-egy-i levelezője írja az alábbiakat, előre-besátva, hogy a tarka ezim dacára, annak különbeni löse egy igen derék esendő-örme-ster lesz. Az érdekes esetek a következők: Edelsheim-Gyula y báro zarándi birtokán gyönyört menést tart, melynek pom-pis, tüzes paripái közül sokszor van alkalma kettőt vagy eltüntet, a mint sebesen ro-pítik a báro phantoniát az Andrassy-uton. A szilaj paripák gyepőlőt nagyobbára a szép hároné tartja kezében biztosan, kecsesen és egy sportkímélőseggel bevezettségével. A mult év őszén azonban a tábornokot és fogatját érzékeny veszteség érte, mi bizonyára okozott egy boszus perczet a budavári főhadnag-yanosok lakosztályában. Valami antimilita-rista lököttök ugyanis elvitték a zarándi ménesből a báro két legszebb paripáját, melyeket éppen a „saisonra” akart fölho-zatni a fővárosba. S a nemes állatok, me-lyeknek hivatásuk lett volna a vidámi, meg az operai bálokba röppenteni egy szép aszonyt, úgy eltűntek, mintha föld nyel-te volna el őket. A esendőség és rendőség ku-tatott, jart-kelt, de a tettest és lovakat nem tudták előkeríteni. Míg végre Kovács Mihály kisenői esendőparancsnok a napo-kban az ellovajolt két lovat megtalálta a re-gényes szep alföldi híras buzás városban. Hód-Mező-Vásárhelyen, hol Szabó Sándor uram gyönyörködék bennük kevélyen, mi-velhogy a vásárhelyiek mind nagy ked-velői a lovaknak. Kovács örmester er-szegény Szabó Sándort, mint orgazdát el-fogta és a lovakkal együtt Kisenőbe kísérte, hol a kir. járásbírósiágnak átsegültatta. Így válik tehát Kovács Mihály esendőörmester a történet hőszévé, a mely ezim őt hízást ki is érdemelte, mert rövid idő alatt zrin-yimiklósli hőstetteket nyert. Nevezetesen meg-kerítette a gróf Almássy Kálmántól el-lovajolt 1750 ft becsértékű kantsertét, to-vábbá a gróf Károlyi Tibortól elemelt nagymennyiségű szalonát, és végül, a mi fő, mult hóban Aradon egy börtényből az emeletből elloptak egy 6 mmásrés sulyu Wertheim-kasszát, nagy értéket, s ezt a te-tések a Körös vízébe slyesztették; de a de-rék örmesterek nem impolált ám a víz, itt is megtalálta a kasszát és a tetteseket négy napi pibatolás után fölleldezte, lefelle-tte, s azok jelenleg az aradi börtönben húlnék.

— Odry Lehel és művésztársai — mint már említettük — pénteken esti 8 órakor tartják meg hangversenyüket, melyre jegyek előre válthatók ifj. Klein Mór könyveres-kedésben. Tekintve, hogy a tegnap közölt műsorba sok zavarólag ható hiba eszszott be az aradi lapok közlésénél, adjuk az alábbiak-ban ismételtelen a kiváló érdekességű műsört: Műsor: 1. Nagy egyveleg. „Bánk-bán” című nagy operából Krl Ferenczről: cim-balomra átírta és előadja Kaszner Károly. 2. Bordon. „Hamlet” című nagy operá-ból Ambrose Thomastól: énekl. Odry Le-hel, zongorán kíséri László Árpád. 3. „Az öreg tánczester”, tragicomodia Csiky Gergelytől: előadja Gyenes László, a nem-zeti színlás tagja. 4. Ballada (Chopinól); elő-adja László Árpád, a budapesti zeneaka-demia vezett növendéke. 5. Magyar ballada Hubay Jenőtől: énekl. Odry Lehel. 6. Operai egyveleg, cimbalomra átírta Allaga Géza: előadja Kaszner Károly. 7. Humoros költemény: előadja Gyenes László. 8. Orosz thema Villhardtotól; előadja László Árpád. 9. Búcsúdál a „Sükingeni trombitás”-ból Nesseltről; énekl. Odry Lehel, zongorán kíséri László Árpád.

A fővárosi iparoskör tagjai, kik az erdélyi kirándulás alkalmával Aradot is meglátogatták, tegnap este jelezték érke-zését Brassóból. A fogadtatásukra alakult bi-zottság, mintegy ötven tagból alakult társas-ság élén tegnap este ki is ment a vonat-hoz, várva az erdélyi vonattal érkező vendé-keket. A vonat még is érkezett a kellő idő-ben, a vendégek azonban nem jöttek meg.

Felakasztotta magát. Kovaszinezi leveleznők a következő öngyilkossági esetet írja. Frits Róbert aradi törvényszéki bíró Kovaszinezi szőlőbirtokos kolnájában, valami Irin a Juon nevű vincerlér akasztotta fel magát. Mikor észrevették és levágták, már halva volt. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Nagy botrányt és népszerűtlent okozott kedden este az „Aradváros” címzett korcsmában lefolyt jelenet, melyet valami Horváth János nevű egyén idézett elő. Nevezett ugyanis leeresztetve, dulajkodik kezdett, s roppant lármát csapott. Mikor pedig a lármára megjelent rendőr csendre in-tette, neki esett, fújtogatni kezdte, s zubbony-öt összetpette. A rendőr kiszabadítván ma-gát, sipolni kezdett, mire Horváth valami Müller György nevű társával el akarták tole a sipot venni. Ebből nagy dulakodás, láрма támadt, melynek csak a megjelent ór-járót vetett véget, az által, hogy a vereke-dőket letartoztatta.

Cizmat lopott. Mandl Amália zsidósnőtől tegnap valami Csizmás Juon nevű keresztménési suhanel elloptott egy pár cipőt. Alig haladt azonban pár lépésre, az asszony észrevette a lopást, utána sietett és egy rendőr segítségével letartoztatta. A tolvajt a rendőség eltoloncoltatta a városból.

Vízbe fult tutajos. Szabad hely-ről levelezünk a következő balesetet írja: István Vasziliev birksi tutajos, a Maro-son több társával lefelé jött egy tutajon. Szab-dhely mellett István beleesett a folyóba s elmerült a habokba, társai csak holttestét menthették meg.

Czigány karaván. Glogovácson tegnap egy cigány karaván tűtött tanyát. Voltak valami 15-en, mindenfélék szedett-vedett népség, 4 kocsival. A kocsi tele volt min-dentéle lopott portékákkal. A karaván öregei itt is megkísértették a lopást, ez egyszer azonban porul jártak, mert rajtakapták őket s a szolgabíró rendelkezése az egész karavánt el-toncoloztatták illetőségi helyeikre.

Lopás. Mihucz Juon földesgazda Bélatár 12. számú lakásáról két bundát lop-tak el. Az egyik bunda zsebében több okmány is volt, melyek a tulajdonosra nézve igen font-osak. Az eset feljelvetéven a rendőségnek, az megindította a tettes kinyomozását.

Jogász-csárdás. Az egyetemi polgá-rok által rendezett s ma megtartandó júli-á-lisra Horváth Pérkő zenekarvezető egy csárdást szerzett, melyet „Jogász-csárdás”-nak nevezett el, s melyet a mai mulatságon fog először eljátszani. A csárdást Horváth Feri ki is adta és az a rendező bizottságnak ajánlva már meg is jelent, s a mai esti tánczvigalom alkalmával a pénztárnál kapható lesz.

Hazánk és a főváros. — Observatorium a fővárosban. A fő-város középületei nem sokára egy ep oly csinos, mint világiarosi jellegű építmény-nel fognak szaporodni. Ez a célnak megfelle-módban emelendő kis épület lesz, melynek felállítását az esku-térre, a régi Szt. Háromság-szobor helyére van tervezve. A tervet Cziegler Győző műépítész, Martyn Ottó fővárosi mérnök útmutatása szerint készíti. Az épületen lesz egy nyilvános villamos óra, mely a budapesti pontos időt fogja mutatni, egy hőmérő, egy légszámoló, egy vízállás-mutató és végre egy világóra, mely a főbb külföldi városok idejét mutatja térképszerű el-rendezésben.

Kiutasított tanulók. A hivatalos lap tegnap számban olvassuk, miszerint a vál-lás és közoktatásügyi megy. kir. miniszter, a löcsői kir. eath. főgymnasium következő tanu-lóit: Srobrár Lőrincz VIII., Trizna Márton VII., Radnitsky Emil VII., Skitsák Ferencz VII., Hajduk József VI., Folkmann Vendel V. és Félix Florián VII. osztálybeli tanulót panslav felmelet s ezen tüzelmek terjesztése miatt az ország összes iskoláiból: továbbá Knyasoviczky Andrást és Srobrár György V. osztálybeli tanulókat ugyanezek ezen tüzelmek-ben való részvételi miatt a beszterezébányai, pozsonyi és kassai tankertületek összes köz-épiskoláiból s az ezen tankertületek területén levő neptanítóképző intézetekből, végül Filek József és Mayercsák József V. osztálybeli tanu-lókat ugyanezen tüzelmekben való kisebb részvételi miatt a löcsi középiskolákból kizárta.

Negyszáz olyan leány van most Bu-dapestben, kiknek ismerősei ahhoz gratulálnak, hogy nem lettek szerelemből öngyilkosok. A tegnap említett kettős öngyilkosság elkövető-iről Pálffy Edéról és Steirer Rozáról ugyavis az a hír terjedt el, hogy a szerelmi dráma csak misztifikáció, mert voltak, kik beszéltek Steirer Rozáról és látták is őt. A rendőri nyomozás kiderítte azonban, hogy a nevezett budai öngyilkosok három nap óta eltávoztak lakásukról, sőt a leány nővérei a ponty-utczá-ból ijedten tudakozták a rendőségnél az eltűnt után. Hogy azért a Steirer Rozák nagy számban fognak tiltakozni minden öngyilkos-sági szándék és a Pálffyval való ismeretség ellen, nagyon valószínű, mert a bejelentési hivatal szerint vagy 400 Steirer Róza van a fővárosban. A maga ismerősei közt most mind a többi 400 névrökon természetesen érdekes személyiség.

Cholera magyar földön. Fiuméből írják újabban: Zichy Agost gróf kormányzó Budapestre utazott a helyügyminiszteriumban jelentett tenni Fiume egészségügyi viszonyai-ról s a cholera ellen ott történt övintezkedé-sekről. A városokban előfordult újabb cholera-esetek mind a lakosság legalsóbb osztályából kerültek ki. Szombat este egy Bensan Teréz nevű mosóné, 39 éves, erős, egészséges asz-sony, ép gyermekeivel játszott, mikor egy-szerre cholerafitnek lepte meg. Elfelekor meghalt. A főorvos felboncolta a halottat és kiderítette, hogy ázsiai cholera esete forog fenn s hogy az elhunyt áldott állapotban volt. Más-nap reggel ismét a honvédkaszárnyában tör-tént bebetegedés: Lepossa János közönvéd ka-pott cholerafit. Beszállították a járványkör-házba. Déljárt Kles Márton rizshántó munkás halt meg hirtelen choleraiban. Estefelé megbete-gedett annak a Piantelli Ferencz nevű em-bernek a szolgálója is, a ki pénteken esett a járványba. Most egyúttal van gazdájával a körházban. Vasárnap reggel egy vasúti vál-tóort találta a nyitl pályán, egy bokorban összerogyva, cholerafitnek között; este pe-

dig Travesani L. 25 éves napszámos halt el a járványban rövid negyedórak lefolyása alatt. Egy Jakohsy nevű honvédközlegény, a kit ezeltől három nappal vittek a cholera-körháb-ba, már gyögyulaton került ki onnan. — Az eddigi esetek csaknem kivétel nélkül Mlaká-ban fordultak elő, a hol ép oly iszapos és rossz a víz, mint a honvédkaszárnyában; a honvéd parancsnokság napiparancsot adott ki, mely szerint ha a legényesség között bármí betegség fordul elő, az illetőt tüstént be kell küldeni a körházba, legyen akár mily jelen-téken a baj.

Rövid hírek. A király öfelsé-g-e az első budapesti lövész-hadastán egyet részére nyolczvan forintot ajándékozott. — Jö-zseff h e r e z e g, mint Alcsútról jelentik, nem utazik Balaton-Füredre. Klottid főherceg-asszony azonban esküdjával a „Stefánia” yacht-együt megkísérelte a 18-án a nagy vitorla-versenyek kezdetén Siófokra megy, hol több na-pig fog tartózkodni. — A nemzeti mu-z-eum régiségtára érdekes régiséget kapott József főhercegtől. Ez egy Dalmáciában ta-lált római kori érvény sareophag, mely a fő-herceg fümei villájába volt befalazva, honnan a tavaszi átalakítások alkalmával kiemeltek s a főherceg régi igéretéhez képest beküldte a mu-zeumnak. — Gó m o r m e g y e főispánja, Fáy Gusztáv, e napokban minden jubilálás nélkül töltötte be közpályán való működésének ötven-dik esztendőjét. — P o z s o n y b a n Albrecht főherceg látogatóban volt Frigyes főhercegnél s innen Caehországróludult vezérkari gyako-rlatokra. — É r e t t k i s a s z o n y, Generich Evelin, Generich Antal kolozsvári egyetemi ta-nár leánya, e hó 3-án tette le a középiskolai érettségi vizsgát kitünő sikerrel a kolozsvári ev. ref. főiskolában.

A nagy világ. — Az eltűnt ögróf és Cromelin kö-vetéségi titkár sorsa feld még mindig nincs bizonyos hír. Foszlík a remény utolsó szála is, hogy a keresettek élve láthassák viszont, de úgy látszik, a legszorosabb bizonyosságot is csaknem lehetetlen megszerezni. Egy bécsi lapnak azt táviratoztak ugyan, hogy a kalsi oldalon megtalálták a két turista s két ka-lauz holttestét; állítólag mind a négyen egy-máshoz lettek volna köve s szikla-csuszamlás okozta volna vesztőket, de a hír még nincs megerősítve. Ellenkezőleg megbízható forrás-ból azt jelentik, hogy eddigelé a legszoro-sabb kutatás is eredménytelen maradt. A turistákat távesövön á júnus 26-án látták utoljára, de eltűnésükre csak három nap mulva lettek figyelmeztet. Az utolsó lábnyomok a friss hóban, veszélyes ponton, a „Glockner-wand” alatt vesznek el, ott, hol láthatólag hólavina omlott alá a melybe.

A dühöngő zongoraművész. Egy lon-doni hangversenyen közelébb egy hosszuhaju zongorász valami furiosán játszott, mely ke-sztyen lármával, viharos zenéi festéselt moz-gatott meg mennyt és pokolt. Egy éites nő, ki a bmulatól majd elolvadt, elragadtatás-ban fekiáltott: „Ah mily szép ez... Most az ágyuk dörgése hallszik... Már a várost rohanják meg, ime az utcazi harcz dul... A katonák a várost kezdik kirabolni!” — „Bárccsak a zongorát is elvinnék!” sohajt egy elkéseredett szomszéd.

Családjának gyilkosa. Dirschau-ból sürgönyzik, hogy a szomszédos (t.-Malsauban e hó 2-án vértávozó gyilkosság történt. Egy Schulz nevű bérés felesége két gyermekét karjára kapva, belevetette magát a tóba, mely a falu mentén van. Sikertült az egyik gyer-mekét s a gonosz anyát a vízből kimenteni, a másik gyermek azonban odaveszett. A köz-ség bírja a fenytő följelentést rögtön meg-tette ugyan, de a nő mindazáltal ura há-zában szabadon maradt. S másnap az a gyermekét is meggyilkolta, a kit előtte való nap szerencsésen megmentettek. Az erreit meg-szette el s mire a gyermek elérzett, baltát ra-gadt s alvó férjére rohant, hogy agyontsse. Azonban a zajra a férj fölriadt és az asszonyt tőzbe vette. A gyilkos anyá kiemelték az udvarra s ott öngyilkos szándékból egy tompa késsel saját ereit kezdte szurkálni; de az elő-rohant emberek leteperték s összekötözve vit-ték a falu házára. Itt a gyilkos anyá igen nyugodtan viselkedett, kihallgatásakor azt val-tozta, hogy almalék egy fekete ember jelent meg neki s ráparancsolt, hogy egész család-ját írta ki.

Rövid hírek. Osztrák z arándo-kok augusztusban Lourdesba mennek s eddig 240 résztvevő jelentkezett. — Juliusi hó. Druhubyzból (Galicia) jelentik július 1-jéről: Stevnik és Uliczo környékén nagy hóesés volt: a hőmérő + 9 és 13 fok R. között ingadozott. — Elvágta a gégéjét borotvával Vö-slauban Keller Venczel közös hadsergebeli örnagy; öngyilkossága okául hátrahagyott levele-ben nagy-mérvű idegijárat említette. — L o n-d o n b ó l táviratozzák: Holytowntól nem messze az edinburghi gyorsvonat összeütközött a glas-gowvi futárvonattal, minthogy az utóbbi tengely-törés következtében a vágányból kisiklott. Meg-sebesült összesen negyven ember, többen súlyo-san. — L a n a faluban Meran mellett Wiltek kalapalegény a mesterszasszonyát Dánielnél, ki nem akart a felesége lenni, meg annak 21 éves fiát, revolverből megölte. Azután magára sü-tötte el a revolvert s néhány pillanat múlva halott volt. Dánielné és fia sebesült-n halálos. — D ü s s e l d o r f b a Seydelmann Hugó ud-vári szénész, ki ott vigátékon volt, a fürdőben revolverrel agyonlötte magát. Tárczájában több levetelt találtak, melyek tetéről felvilágosítást adnak. — A földaládi. A pénzhamisítás terén új dolgot talált föl egy hivatos német pénzhamisító: érdemesnek találta fillérekét ké-szíteni kemény papírból, s azokat aztán bron-zal vontá be.

Irodalom és művészet. — „Az operaház bajai” címmel, mint azt lapunk tegnap számban már táviratilag jeleztük, br. P o d m a n i e z k y Frigyes egy hosszabb nyilatkozatot adott ki, melyben a sajtó közgelei által ellene emelt vádakat meg-czafolva, egyuttal réá utal azon hibákra, a melyeket szerinte az új intendáns elkövetett s melyek az operaház belügyeit annyira zilál-takká tették. Különösen érdekes része a nyi-

latkoznak az, melyben a volt intendáns az artisticus és administratív kezelés, illetve a jelenlegi intendáns s az igazgatók és rendez-zők között szerinte fennálló antagonismusról szól. Ó alatt ez nem volt soha. „Paulay igazgató-át azonban — írja — valódi szegségorsónek tartottam volna artisticus intézkedéseibe maga-mat beletártni. Függetlenül engedtem, hogy kiváló képességeit, melylyel csak nemes ambí-tiója tud versenyt tartani, a nemzeti színház és így színművészetünk érdekében érvényesítse. Es-láva, hogy a művész ügykezelés nagy mun-kája nemcsak képességeit, de idejét is igényli, óvakodtam őt aprólékos administratív teend-ökkel zaklatni. Ezeket Csépregi titkárral vé-géztük, kinek providenciális ismeretét csak-nem felszázados színházi ügyekben való ta-pasztalás egészítte ki. s ha Erkel Sándor igazgatónak a művész ügykezelés teendőiben segédkeztem, ez leginkább azért történt, mert rék egyéb teendők mellett a karnagy nem éppén kényelmes teendők is várokoztak. Miért ne vállaltam be hiszéken, hogy e rend-szerrel a közönség, a sajtó és a magasabb körök nem voltak elégedetlenek. Mi ok for-gott tehát fenn, azt egyszerre halomra dön-teni, megpedig kiemelteni, erőszakos kézzel? Mert egy történet. Meglehetősen jól vagyok informálva és információmat a sajtóban leg-közlebebb megjelent közlemények megerősítik. Az operai intendáns igazgató és rendező köz-ki antagonismus csaknem megdőbent. Művé-szek, kiknek nemcsak ambíciójuk, de léte-résztük, hogy az intézetnél legyenek, mert végre is Magyarországon nincs más opera, folytonos izgalomban tartják, mert nem tud-ják, melyik pillanatban és mi okért küldetnek el; a hivatalnokok önzertéle valóságos kin-padra feszítettek, midőn lakjukok módjára az intendáns előszobában ácsorogniok kell. Képzel-hető-e tehát, hogy ezek együtt egy életerős organismus képezzenek, és derekasan meg-oldhassák azon nagy művészi feladatokat, mely végre is a két intézetnek föczelje?”

Vas Gereben összes munkáiból Mch-ner Vilmos kiadásában megjelent a 19—22. füzet, Gyulai László rajzaival. A 19. füzet hozzá Vas Gereben kimerítő életrajzát s egy-szersmind a füzetben kezdődik a „Pörös a tya fia k” című regény. — Egy-egy füzet ára 25 kr.

KÖZGAZDASÁG.
— Vegyes közlemények.
— Országos árpkiallítás. A m. évi or-szágos kiállításra rendezett árpkiallítás siker-őtől buzdítatva, az orsz. magyar gazdasági egye-sület elhatározta, hogy ezennel minden évben rendez hasonló kiállítást. Az idei kiállítás októ-ber 1—31-ig lesz az egyesület közletki helyi-ségeiben. Czélja megismereteni az or-szá g k ü l ö n b ö z ö v i d é k e i n t e r m e l t é t á r p á n a k m i n ö s e g t e t t e t t e l az ipari felhasználás követelményeire: feltüntetni a ne-mesítő vetőmagvak bűtésát, valamint a művelési mód és az elővetemény befolyását. A kiállítás-on minden magyarországi termék részt vehet, de csak 1886-ban termelt árpaival. A kiállítás-ot mezenység 484 kilogramm, mely szeptember 20-ig küldendő be az orsz. magyar gazdasági egyesülethez. A beérkező árpkat három osztá-lyba sorozzák, u. m.: sörépa, szeszölődi árpa és takarmányárpa. Minden egyes csoportban kü-lön arany-, ezüst- és bronz-diszokleveleket oszt-anak ki.

A magyar államvasutak huszonhatodik heti bevételének kimutatása: 1886. jún. 25-től júl. 1-ig: utasok száma 115.300, árnik 132.400 tonna, bevétel 564 000 ft, 1886. hasonló szaká-ban 678.044 ft, tehát ez idén kevesebb 114.044 ft-tal; 1886. január 1-től július 1-ig: utasok száma 2.613.561, árnik 3.531.754 tonna, bevétel 15.184.380 ft, 1885. hasonló szaká-ban 14.964.561 ft, tehát ez idén több 199.819 ft-tal.

Szeszlet.
(Július 7.)
(B.) Készárny nagyban 25.75—26, kicsiny-ben 26.50, hordó nélkül per 100 iter %.

Budapesti gabnatozsde.
(Július 7.)
Jó vételkdv. 20.00 mm. forgalom, 10 magasabb. Ószi buza 7.58—59, új tengeri 5.33—5.35, ószi zab 5.95—97, káposzta-repeze 9.62—75, repeze 8.60.

IDEGENEK NEVSORA.
(Július 7.)
Fehér-kereszt-szállo. Gróf Döry M. bírt. N.-Szeben. Nagy Jenő, bírt. Bpest. Tornay J. miniszter. táncos. Bpest. Ciria Mihály, ügyvéd. Kolozsvár. Dr. Brancs N. orvos. Kisenő. Gyenes László. Odry Lehel, Kaszner K. Lenky Gyula, művész. Bpest. Strobenitz Gy., Kafka M. kereskedő. Bpest. Stern Károly, Hamburger Emil, Waertsen Károly, Freiler Kálmán, Zimmer A. keresk., Bect. Bretz Agost, keresk., Lipse. Steinbach M. keresk., Lübeck, Rosenblüh J. keresk., Antwerpen. Orlandos Gy., keresk., Bukarest. Wagner H. keresk., Szászváros. Wilhelm N. keresk., Bpest. Tucherer-szállo. Laune E. ügyv. Bern. Bpest. Deutoni W. utazó. Bocs. Musch M. utazó. Schünan. Nádor-szállo. Gróf Degeffelt S. tábornagy. Temesvár. Feenczer A. ezredes. Temesvár. Bene J. fő-hadnagy. Temesvár. Iby Ferencz, bírt. Pankota. Dr. Rosenberg N., ügyvéd, Kevermes. Richter Ferencz, postatiszt. Bánfalu. Schiöbel Ferencz, postatiszt. Temesvár. Friedmann Gyula, hivatalnok. Nagyatik. Kiss István, hivatalnok. Sopron. Niedermayer N. kántor. Elek Simay Ede, bérlő. Kovácskasa. Klein Israel, ke-resk., Apáczta. Kohn Eduard, keresk., Milova. Aranyszeres-szállo. Kohn Moricz, utazó. Sza-badka. Aranykules-szállo. Fricz Antal, Tvirich Gábor, Tyirich Roza, vendéglökök. Versetz. Turm Janos, ügy-nök, Versetz. Leszko Janos, vendéglo. Temesvár.

Felelős szerkesztő: HINDY ÁRPÁD.
Készlekedés.
A vonat ind. Aradról. A vonat ér. Aradra.
Csalab vegyes von. reggel 6.30 Csalab vegyes von. d. u. 6.27
Budapesti szem. von. d. u. 12.31 Budapesti vegy. von. regg. 5.48
Vegy. von. este 8.17 Budapesti szem. von. d. u. 4.15
Erdélyi vegy. vonat reggel 6.15 Erdélyi szem. vonat d. u. 11.40
szem. vonat d. u. 4.30 vegy. vonat este 8.41
Temesvári vegy. von. regg. 6.00 Temesvári szem. von. regg. 5.27
Temesvári szem. vonat este 9.00 Szegedi szem. vonat este 8.17
Borsosbényi vonat reggel 6.25 Borsosbényi vonat reggel 6.20
Borsosbényi szem. von. d. u. 4.25 Borsosbényi szem. vonat este 7.18
Szegeci szem. vonat regg. 4.30 Szegeci szem. vonat regg. 8.14
vegy. vonat d. u. 12.10 vegy. vonat este 8.48
A radnai omn. vonat este 7.41 A radnai omn. von. éjeli 10.32

BUDAPESTI TŐZSDE.

Julius 6.

	Pénz	Arú
M. kir. aranyjár. adóment. 4%	105 65	105 95
" papíráradék adóment. 5%		
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	154 75	155 25
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	154 75	155 25
M 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	100 50	101
M. 1873. kel. ár. v. ez. (els.) adóment. 5%	128 50	129 50
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	120	121
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt 50 frt drbjá	120 75	121 25
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	125	125 50
M. k. földtm. kötvények 5%	105 25	105 50
" 1867. zárad. 5%	105 25	105 75
M. k. földtm. kötvényekemesi 5%	105 25	105 75
" 1867. zárad. 5%	105 25	105 75
M. k. földtm. kötvények horvát-orosz. 5%	105 25	105 75
M. k. földtm. kötvények erdélyi 5%	105 25	105 75
" erdélyi jelz. urb. vk. (100 forint) 5%	98 75	99 75
Szőlőszemavált. kötv. (100 frt) 5%	100	100 50
Pest város kölcsöne 1870 évből 6%	106	106 50
" 1871. évből 6%	109 75	110
Budapesti föv. 1880. kölcsöne 6%	101 25	102
Budapesti bankegys. részvényt.	93 75	94 25
Magy. ált. hitelbank	283 25	283 50
Magy. jelz. hitl. II. kib. in. elismv.	129 75	130
Magy. lez. és pénzváltó	93 75	94 25

	Pénz	Arú
Magy. orsz. bank részvény-társaság	276 40	276 60
Osztrák hitelintézet	870	874
Osztr.-magyar bank	146	147
I. magyar iparbank	602	604
Pesti keresk. bank	200	203
Bécsi bizt. társulat	3020	3030
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	66 50	67
Első magy. általános bizt. társ.	190	195
Fonciere pesti bizt. társ.	800	810
Magyar-francia bizt. társ.	500	505
Pannonia visszb. társ.	1175	1190
Concordia malom	243	245
Első budapesti malom	610	615
Erzsébet malom	295	300
Hengermalom	390	395
Luiza malom	798	802
Molnárok és sütők malma	290	292
Pannonia malom	192	192 50
Viktoria malom	184	184 50
"Adria" m. tengeri hajóz. részv. t.	186	187
Alföld-fümei vasut 5%	176	177
Bátaszék domb. zádkány vasut 5%	189 50	190
Déli vasut 5%	—	—
Északkeleti vasut 5%	—	—
Erdélyi vasut 5%	—	—
Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	152 50	153
Kassa-oderbergi vasut 4%	179	179 50
Magyar galicziai vasut 3%	175 25	175 75
M. ny. v. (sz.-győr-gráci) vasut 3%	228	228 50
Osztrák államvasut 3%	—	—
Pécs-barcsi vasut 3%	252	253
Tisza-vidéki vasut 3%	—	—
Osztr. dunagőzhajózási társ. 3%	—	—

	Pénz	Arú
Pesti közuti vaspálya	470	472
Pesti közuti vasp. élvezet jegyek	270	280
Budapesti III. ker. takarékp.	81	—
Országos központi	468	470
Pesti hazai első	6925	7000
Egyesült Budapest fővárosi tők.	450	455
Magyar ált. takarékp. részvény	75	80
Alagut	141 50	142
Általános waggon kölcs. társ. ig	—	73 25
"Franklin"-társulat	213	215
Gauz és társa vasó. és gépgyár	770	775
Gschwindt-féle szeszgyár	360	365
Gyapj. és biz. I. magyar	260	265
Keresked. épülete	650	—
Könyvnyomda "Atheneum"	530	533
"Pesti	965	975
Köszénb. és téglagy. (Drasche)	244 50	245
Nemzetközi waggon-kölcsön-részv.	73	75
Pesti építő-társaság	—	—
Rimamurány-salgótarj. vasm. rvt.	82 50	83
Salgótarján közszénb	144	140
Schlick-féle vasó. és gépgyár	150	154
Schlick-féle vasó. és gépgyár II. kib.	150	154
Serfőző első magyar	890	900
Sertőshizlalo	310	312
Sósuti kőbánya	—	—
Spodium- és szonitlisztyár	—	—
Szálloda-részvénytársaság	108	110
Téglá- és szeszégető utlaki	172	173
Török dohányrészvény	65	66
Gőztéglagyár kőbányai szelvé. üelk.	250	253
M. jelz. -bank ny. kölcsönkötv. 5%	102	—

	Pénz	Arú
M. földhitelint. papírtérték 5 1/2%	100	101
" " " " 5 1/2%	101	102
" " " " 4 1/2%	99 75	100 25
" " " " 5 1/2%	102	—
" " " " 5 1/2%	101	101 50
Kisbirt. orsz. földh.-int. 5 1/2%	101 25	101 75
Osztr.-magyar bank o. é. 5 1/2%	101 30	101 50
" " " " 4 1/2%	101 80	102 30
Pesti m. keresked. bank 6%	99	99 25
" " " " 5 1/2%	102 50	103
" " " " 5 1/2%	101 50	102
Albina tak. és hitelint. 6%	101 50	101
100	100	101

	Pénz	Arú
Budapesti lánchíd 5%	105	—
Lloyd- és tőzsde-épület 5%	99 50	100
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	9	9 50
Osztrák vörös kereszt-egylet	13 75	14 25

	Pénz	Arú
Cs.-kir. arany (vert)	5 93	5 96
Cs.-kir. arany (kör)	5 84	5 87
Osztrák-magyar 8 frtos arany	9 98	10 01
20 frankos arany	9 98	10 01
Osztrák és magyar ezüst	—	—
Német birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	61 95	62 10
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	61 90	62 10
Amsterdam 100 hollandi frtkért	104 50	104 60
Páris 100 frankért	49 95	50 05
Svájci pénzpiacon 100 frankér	49 95	50 05
London 10 font sterlingért	126 20	126 70

526—1886.

Arlejtési hirdetemény.

A kurticis utra szükséges kavics kihordásának elvállalása iránt f. é. július 13-án, d. e. 10 órakor arlejtést fog a gazdasági szék tartani. Kikiáltási ár 1492 frt 80 kr, mely összegnek 10 százaléka pénzben vagy elfogadható értékpapirokban leteendő. Arlejteni lehet szóval vagy írásbeli zárt ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a bánompénz melléklendő, s melyekben kifejezve kell lenni, hogy a vállalkozni kívánó a feltételeket ismeri és elfogadja. A feltételek előzőleg is Parecz István tanácsnok urnál megtekinthetők.

Arad, sz. kir. város gazdasági székének 1886. július 6-án, tartott üléséből.

Varjassy Lajos, aljegyző.

Eladó

egy használt, de még jó karban levő
Nicholson-féle, hat lőerejű
gőz-mozdony
és egy hozzávaló
cséplőgép
Gremesperger József
k. bérlőnél T. Bánhegyes pusztán,
u. p. és vasutállomás Bánhegyes, Csanád-megyében.

A „vörös kereszt”-hez.

HOFFMANN ANTAL ES T^{SA}
ARADON,
főtér 19-ik szám alatt.

Ajánlják gazdag raktárukat
vászon, chiffon, asztalnemű,
zsebkeendő,
női s férfi kész fehérnemű,
divat-rövidáru
és mindennemű szabó-kellékekben.

Mintáinkat kívánatra bérmentve küldjük.

Női ruha
Fehérnemű
Készítést elvállaljuk

Teljes arakelegetek kikiáltási előgadjuk

Erdélyi épület-, szerszám s tűzifa raktár.

Tölgyfa: deszka, palló, oszlop, lécz.

Bognárfa, talp, küllő, tengely, rud.

Fenyő: deszka, lécz, zsendely, épületfa.

Bükk és cser
tűzifa, erdőgazdagság ingren.

Arverési hirdeteményi kivonat.

A kisjenői kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Aradmegye gyámpénztára végrehajthatónak Borlea Todor és Borlea-Dávid Mária végrehajtást szenvedő elleni 426 frt 80 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kisjenői kir. jbiróság területén lévő, Aradmegyében fekvő, a kerülosi 193. sz. tjkvben A11—5+1,2 és +1. alatt felvett beltelkes ház, 1/4-ed k. á. föld és az ezután járó legelő illetőségéből álló ingatlanra, az árverés, az árverési feltételeket nem teljesítő korábbi vevő Papp János kárára és veszélyére 1195 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886. évi augusztus hó 7-ik napján, d. e. 10 órakor Kerülos község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10 száz. vagyis 119 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyam mal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál e-oligos elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Kisjenőn 1886. évi június hó 22-ik napján.

A kisjenői kir. jbiróság, mint tjkvvi hatóság.
Lázár,
kir. aljárásbíró.

Erdélyi épület-, szerszám s tűzifa raktár.

Gross Mór

Aradon, fő-ut 31. szám alatt, a Széchenyi-gőzmalom közelében.

4163—6

Kitűnő magyar raffia-hárs

50 százalékkal olcsóbb mint az indiai raffia-hárs

A magyar hárs ugyan azt a szolgáltatást teszi, mint az indiai, szálal és hajlékony s így szőlő és virágos kertek használatára nagyon ajánlatos.

Tölgyfa: deszka, palló, oszlop, lécz.

Bognárfa, talp, küllő, tengely, rud.

Fenyő: deszka, lécz, zsendely, épületfa.

Bükk és cser tűzifa, erdőgazdagság ingren.

Nyári idényre

ajánljuk a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség szives figyelmébe dusan berendezett.

FÉRFI-DIVAT- ÉS DISZMŰRAKTÁRUNKAT.

Allandóan nagy választék:

kemény kalapok 1.50—6.—ig (Cylinder és Clackok), lágy kalapok —80—5.—ig, gyermekkalapok 50 krtól 2 frtig, tüzeti sikkok 40 krtól 1.20-ig, házi sikkok 1 krtól 3-ig, férfi divatos ingek, kezelő és gallér avagy annélkül, fehér 1 krtól 3-ig, szines, carton, pique, zephir és oxford, gallér és kezelővel 1—3 frtig, szines munkás ing 50 krtól 1 frtig, alsó nadrágok 60 kr, 2 frt, külön gallér 1 det. 12 drb 2—2.40-ig, kezelő 1 det. 24 drb 3 krtól 5-ig, zsebkendő 1 det. 12 drb 1 krtól 4-ig, finomabb 5—12 frtig, férfi harisnya 8 krtól 40-ig, finomabb 50 kr, 1 frt, 2 frtig, nyakkendő 10 krtól 1.50-ig, férfi bőr cipők 3.50—7 frtig, lakcipő 5—8 frtig, férfi cipő (brünnel) 2.50—5 frtig, vitorlavászon cipő 4 frtig, esőernyők 80 krtól 3 frtig, selyem 4—12 frtig, férfi napernyő 80 krtól 2 frtig, selyem 4—6 frtig, kezi bőröndök 80 kr, 2 frt, finomabb 3—12 frtig, utazó fa-bőrönd 2.50—10 frtig, továbbá pénz, dohány, szivar- és fényképszerszény és szelenczék, fényképtartók (album), tintatartók, tolltartók, illatszertartók, gyertyatartók, kártyaprens s több emléke s utazó tárgy es készletek, ugyszinte illatszert, mosdószappan, fozszappan (Zahn-pasta), fogpor, fogkefe, ruhakefe, hajkefe, férfi bőr czérna, és selyemkeztű stb.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség pártfogását kérve, kész szolgálattal

SUHAJDA ÉS TÖRÖK,
az „Arany ember”-hez Aradon. 175—3*
Főtér 1. szám, a két emeletes Spitzer-féle házban a megyeházzal szemben.